

Oponentský posudek bakalářské práce

UNIVERZITA KARLOVA Fakulta humanitních studií
Studium humanitní vzdělanosti

Kristýna Haladová
Zkušenost transnacionální migrace u vrcholových basketbalových sportovců

Text Kristýny Haladové má zejména ve své první části ambici být velmi kvalitní bakalářskou prací. Autorka představuje transnacionální migraci jako téma dneška a přesvědčivě ukazuje, že právě vrcholoví sportovci jsou jejím zajímavým prvkem. Výběr basketbalu byl sice předurčen partnerstvím autorky s profesionálním basketbalistou, volba to byla ale velmi dobrá a mimo jiné svědčí o citlivosti autorky vidět zajímavá témata.

Z partnera se stal jeden z třinácti výzkumných partnerů (autorka je občas nazývá výzkumní kolegové a máte tak čtenáře), s nimiž vedla polostrukturované rozhovory, zejména byl však důležitým gatekeeperem, díky němuž strávila s aktéry výzkumu poměrně dlouhé období. Při angažmá v Tunisku za ním autorka několikrát jela, účastnila se akcí teamu, bydlela s aktéry v jednom místě a byla jim tak velmi nablízku. Basketbal je sport, ve kterém „jsou peníze“ i v basketbalově méně rozvinutých zemích, a tak dochází k relativně zajímavému jevu, který otáčí směr sportovní migrace. Zatímco v jiných sportovních odvětvích zpravidla nejlepší sportovci odcházejí ze země svého původu do nejlepších soutěží světa, zde jsme svědky toho, že neúspěšní uchazeči o NBA mají stále průměr převyšující dovednosti a symbolický kapitál, aby se uplatnili a uživil v basketbalově méně vyspělých zemích. (Autorka zde koncept symbolického kapitálu P. Bourdieho dobře vykládá a trefně používá. Podle mého mínění na rozdíl od výkladu, kdy pro situaci basketbalistů v jiné kultuře používá jiný Bourdieho termín, „habitus“.)

Autorka pracuje s dobře vybranou teoretickou literaturou a umí čtenáři koncepty stručně, ale v náležitém odborném i historickém kontextu popsat. Velmi pěkně např. v souladu s teoretickým ukotvením vysvětluje, proč je pro téma migrace důležité

věnovat se vedle současné situace migranta i období v původní vlasti a představě o budoucnosti. V metodologické části je relativně dobře obhájena strategie výzkumu i techniky sběru dat. Upřímné jsou pasáže, kdy autorka popisuje svojí pozicionalitu a uvědomuje si z hlediska výzkumu závislého postavení na svém partnerovi. Důležité je, že si je této své situace vědoma, a tak bych i odpustil trochu zavádějící představu/tvrzení, že „musela zůstat nezaujatá a neztratit jako výzkumník objektivitu, zejména v případě mého partnera.“ (str. 16) Zaujatost výzkumníka je dnes něco, s čím se přirozeně počítá, naopak je to důležitou součástí reflexivity.

Kladně hodnotím i pohotovost autorky. Umně si zvolila výzkumné téma. Ve vzorku hráčů, s nimiž vedla rozhovory, velmi dobře rozpozná, v čem by mohl být pro její téma přínosem a neváhá spontánně využít situace a získat pro další rozhovor hráče, který působí v Kataru. Podobně je to ale ve výběru teorie, resp. analýze, kdy za důležité považuje konceptualizaci domova.

Empirická část začíná již na třiadvacáté straně a v práci je tak dostatečný prostor pro prezentaci výsledků a autorka v zásadě postupuje standardně správně. V analýze propojuje teoretické koncepty s výpověďmi informátorů, cituje z jejich rozhovorů. Představuje důvody této sportovní migrace, k nimž v první řadě patří možnost užít se basketbalem a ukazuje jak přínos, tak nevýhody, které migrace přináší jak jejím výzkumným partnerům, tak ale i prostředí, v němž se odehrává. Protěžování zahraničních hvězd a nejistá situace domácích hráčů v Tunisku patří tak k silným svědectvím práce.

S přibývajícími stránkami textu jsem však trochu cítil zklamání. Nikoliv proto, že by práce neukázala současný transnacionalismus, tedy že migranti udržují vztahy jak s novým prostředím, tak s domovem, jsou s příbuznými doma ve stálém propojení díky elektronickým médiím, zasílají domů remittance atd. Mrzelo mě, že kostra byla málo naplněna „masem a krví“, slovy klasika kulturní antropologie B. Malinowského. Na to, jak byla autorka ke svým výzkumným partnerům blízko, nedozvíme se o jejich zkušenosti mnoho. Jak vypadají jejich každodenní rozhovory s blízkými doma, zda a jak navazují partnerské vztahy v hostitelské zemi, co je pro ně domov? Krásná data, jak ghanská manželka jednoho z hráčů posílá do Tuniska potraviny, které má rád, a pak spolu přes telefon vaří a večeří, jsou spíš ojedinělým osvěžením.

V práci také přibývá stylistických nedostatků a gramatických prohřešků, např. zájmena (svůj, můj, jejich) jsou používána svévolně a občas to změnil význam. Pravděpodobně v průběhu psaní již trochu docházela síla a čas věci dotáhnout tak, jak bylo v první části ambiciózně naznačeno.

I tak ale pokládám práci za velmi dobrou a rád ji doporučuji k obhajobě.
Navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Řevnicích dne 10. září 2024

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.